

אמור

Kiddush & Chillul HaSh-m

A Jew starts his day recognizing that G-d gave him his soul and prepares himself to give it back to his maker¹. Throughout history, Jews of all sorts have died for the sake of their Jewishness. The deeply moving story of the Ten Martyrs is a central place of the Yom Kippur dovening. And every Shabbat, with the Torah still in front of us, we talk of קהלות הקודש שמסרו נפשם על קדושת השם ובמותם לא נפרדו *Holy communities who gave their lives because of Kiddush HaSh-m and in their death did not relinquish [their commitment to their mission]*. When the reporter Daniel Pearl was beheaded by his Pakistani captives in 2002, his last words were, "I am a Jew."

The Holocaust brought thousands of inspiring stories – stories of the tenacity of Jews of all sorts to endanger themselves for the sake of fulfilling the precepts and principles of Judaism often leading to their death. In Sosnowitz, the *Rav* of the community, Rabbi Yeshaya England, was put on a list to be deported. At the last moment, the Jewish kapo who had made the list offered to take Rabbi England off the train. But the *Rav* asked whether he would substitute others in his place and, upon receiving a positive reply, insisted on going to his death².

Rabbi Joshua Greenwald relates: The fourteen hundred boys who had been condemned to be sent to the crematorium and were locked up in one of the blocks learned that I had a *shofar*. They began to cry out and plead bitterly that I should enter their block and sound the one hundred blasts for them in order that they should have the precious *mitzvah* of *shofar* in their last moments. I did not know what to do. For it was a very dangerous situation. If the Nazis should come suddenly and find me among them, there was no doubt that they would take me to the crematorium... the lads cried out bitterly, "*Rebbe, rebbe*, come, for God's sake; have pity on us; let us have the merit of this *mitzvah*, in our last moments." The entreaties of the boys did not allow me to rest... I decided not to turn them away empty-handed. I began to bargain immediately with the *kapos*. After many entreaties and for a substantial sum which was gathered together, they agreed to my request. But they warned that if I heard the gate bell sound, the signal that the SS men were coming, this would mean that my fate would be the same as that of the boys; for then they would not let me leave the block under any circumstances.

I agreed and I went in to the boys... After the sounding of the *shofar*, when I was about to leave the block, one boy stood up and cried out, "The *rebbe* has strengthened our spirits by telling us that 'even if a sharp sword rests on a man's throat, he should not despair of God's mercy.' I say to you, we can hope that things will get better, but we must be prepared for them to get worse. For God's sake, let us not forget to cry out *Shema Yisroel* with devotion at the last moment"

On the eve of Yom Kippur, at sunset time, the Germans took us out for an "inspection." Knowing that it was [going to be] a holy day [starting that night], they kept us there until it was dark so we were not able to eat the morsel of bread which we had hidden

---

¹ ספר התני"א פ' מא (לקראת הסוף): וזהו שתקנו בתחלת ברכות השחר קודם התפלה אלהי נשמה וכו' ואתה נפחתה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני כו' כלומי מאחר שאתה נפחתה בי ואתה עתיד ליטלה ממני לכן מעתה אני מוסרה ומחזירה לך לייחודה באחדותך וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא (ושם מדבר לא על מסירת חייו ממש אלא: והיינו על ידי התקשרות מחשבתו במחשבתך ודיבורי בדיבורך באותיות התורה והתפלה ובפרט באמירה לה' לנכח כמו ברוך אתה וכה"ג.)

² Quoted by Rabbi Joseph Elias in The Jewish Observer, October 1977, *Dealing With "Churban Europa"*:

and put aside to prepare for the fast... we were worried that we would not be able, God forbid, to fast and to fulfill the *mitzvah* of the day properly. Kol Nidre night we prayed [in a secret place,] the same place as we had on Rosh Hashanah. However, on Yom Kippur morning we were unable to finish. In the middle of *Shemoneh Esreh*, the murderers broke in, their weapons drawn. We tried to run away in different directions, but not everyone was able to escape. Those who were caught were beaten murderously. *Ne'ilah* we were able to pray in hidden spots without any disruption... After Yom Kippur our hearts were overjoyed that we had had the merit of fulfilling the commandment of fasting.... At the time I really understood what *Kiddush Ha-shem* was... As I observed the sacrificial spirit of even Jews who had been non-Observant in the past trying now to fulfill the commandments of God and rejoicing in fulfilling the will of their Creator...

These were not necessarily observant Jews as Rabbi Greenwald points out. Rabbi Oshry relates that in the Kovno ghetto, “assimilated” doctors organized services in the hospitals on Rosh Hoshanah of 5703 (September 12, 1942), risking their lives for the *mitzvah* of prayer. The Tanya relates that in history many of the most alienated Jews have given their lives rather than renounce their Judaism. A spark of faith, deep in the souls of all Jews, is activated under such circumstances¹.

And yet the Mitzvah of Kiddush HaSh-m occupies but four words in the Torah².

ויקרא כב לב (אמר): ונקדשתי בתוך בני ישראל³

It is contained in a verse which it shares with the prohibition not to desecrate His name:

(שם) ולא תחללו את שם קדשי⁴

חלל means a vacuum. *We make that name חלל, a lifeless and powerless corpse*⁵

Yet, despite their brief mention, all of our Judaism ultimately impacts on these two commandments⁶. Kiddush HaSh-m in its broadest terms means “any action that makes G-d’s

¹ ספר התני"א, פ' יח: ולכן אפי' קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה' על הרוב וסובלים עינויים קשים שלא לכפור בה' אחד ואף אם הם בורים ועמי הארץ ואין יודעים גדולת ה'. וגם במעט שיודעים אין מתבונני' כלל ואין מוסרי' נפשם מחמת דעת והתבוננות בה' כלל. אלא בלי שום דעת והתבוננות רק כאלו הוא דבר שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד בלי שום טעם וטענה ומענה כלל והיינו משום שה' אחד מאיר ומחיה כל הנפש ע"י התלבשותו בבחי' חכמה שבה שהיא למעלה מן הדעת והשכל המושג ומובן:

² However, the Mitzvos immediately before and after also have to do with Kiddush and Chillul HaSh-m. Immediately before, we find instructions to the Kohanim concerning Tumas Mes – for whom may the Cohanim mourn and defile themselves. These too, says the Abarbenel, have to do with Kiddush HaSh-m, for all of these laws are a result of the fact that the Kohanim are the standard bearers of the Torah. The laws which come after Kiddush HaSh-m, those of the Chagim, are also linked, says the Shem MiShmuel, for Shabbos, the Chagim and Rosh Chodesh each reflect one of the primary issues over which we are expected to give our lives.

³ רמב"ם ספר המצוות מ"ע ט ובפ' ה מהל' יסודי התורה ה' א; חינוך מצוה רצ"ו; סמ"ג; סמ"ק; אמנם הרב סעדיה גאון לא מנע מצוה זו דכל מקום שיש לאו ועשה רק מונה אחד מהם ובמצוה לג מנה את הלאו של חולד ד' (ר ירוחם פישל פערלא שם) וכתב הרב ירוחם פישל פערלא שלרס"ג שכל יהודי חייב מטעם מצוות אהבת השם למסור את נפשו על ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים אבל שאר מצוות לומדים מקדוש השם.

⁴ רמב"ם לאוין ס"ג: ... והוא הפך קדוש ד' ומקורו מלא תחללו את שם קדשי (ויקרא כב לב); בה"ג ל"ת קלז, סמ"ג לאוין ב; סמ"ק פה; רס"ג ל"ת לג, חינוך מצוה רצה

⁵ רב ש.ר. הירש, ויקרא, כב לב

⁶ נתבונן נא – הנה המצוה העיקרית היא קדוש ד'. כי היא כוללת הכל, כל המצוות וכל עניני עבודת ד' תוכנם הוא קדוש ד' (מכתב מאליהו ח"א עמ' 22-3) ובכד הקמח: ואין ראוי לשום אדם לחפץ כבוד בעולם הזה כי אם לכבודו יתברך להשתדל במעשים שיתקדש בהן שם שמים ולא שיחולל בסבתו

truth more apparent¹” and this is achieved every time we do His Will, for we were created for no other reason – לא נברא רק לעבוד בורא (Chinuch). This is the source of saying “Kaddish” after the passing of a close relative; for an intimate encounter with death brings a person closer to the realization that this world was created by the Almighty and is ruled in accordance with His will. The surviving relative expresses verbally his humility before G-d’s eternal sanctity. If this death can help others comprehend G-d’s omnipotence, it surely is a great *zechus* for the deceased².

Chillul HaSh-m is its opposite³ – any action which hides G-d and His truth in this world is a Chillul HaSh-m. One who does a sin without gaining any pleasure or benefit, but purely to show his anger against G-d or his rejection of His Torah, is Mechallel Shem Shamayim⁴.

This being so, it is not surprising that Rabbeinu Yonah declares that our primary purpose in this world is to sanctify G-d’s name⁵. In fact, by keeping His Torah, we, the Jewish people, are called G-d’s witnesses⁶. The testimony we are giving is to His very existence⁷. It was for this reason that we were taken out of Egypt to become a nation and keep G-d’s Torah⁸. Hence the words immediately following בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, read *I am the G-d who sanctifies you – who (for this purpose) has brought you out of Egypt to be your G-d*⁹.

There is a special level of Kiddush HaSh-m which is called Kiddush HaSh-m BeRabim, when the Kiddush HaSh-m is done in front of ten Jews¹⁰ or with the knowledge of ten Jews¹.

¹ רמב”ם, ספר המצוות עשה ט: לפרסם האמונה הזאת האמתית בעולם

² Both examples were brought by Rabbi Scheinman, in The Jewish Observer, September, 1980, “Bikrovei Ekodesh”: The Six Million “Kedoshim”

³ ספר המצוות הקצר - מצוות עשה ה: והעובר על זה ולא קידש השם במקום שחייב לקדשו, ביטל מצוות עשה, ועבר על לא תעשה שלא לחלל שם שמים

⁴ חינוך רצה: אין תאוה בה ולא ערבות ובל יכוין בפעולותיו להכעיס ... ולפיכך אמר (יט יב) ולא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם שם אלוֹקֵיךָ, שזה יראה הכעסה בזה הדבר ואין עריבות גשמי ספר המצוות הקצר - חלק מצוות לא עשה קנה: כשיעשה אדם עבירה, שאין לו הנאה מאותה עבירה ולא תאוה, רק להכעיס, למרוד ולפרוק עול מלכות שמים, הרי זה חילל את השם.

⁵ רבינו יונה שערי תשובה שער ג ס' קנח: ואמרו חז"ל כי עון חלול ד' גדול מכל העבירות, ולא יתכן להתכפר בתשובה ויסוריין. ואמרו רבותינו ז"ל אין מאריכים בפרענות לעונש חלול השם אחד שוגג ואחד מזיד ועתה התבונן גדול חיובנו לקדש את השם, כי עיקר מה שקדשנו השם יתברך בתורתו ובמצוות והבדילו להיות לו לעם – כדי לקדשו וליראה ממנו, ראוי שיהיו מקדישיו קדושים, בשגם הכלים שעובדים בהם לפני השם יתברך צריכים להיות קדש, כמו שנאמר ולא תחללו את שם קדשי ונקדשי בתוך בני ישראל אני השם מקדשכם. שים לבך להבין, כי הענין שאמרנו מפורש במקרא הזה

*Our Sages said that the sin of Chillul HaSh-m is the greatest of transgressions ...
And now reflect on how great is our obligation to sanctify G-d's name, for the main reason why G-d sanctified us with His Torah and Mitzvos to be a nation to Him is in order to sanctify Him and to be in awe of Him ...*

⁶ ישעיה מג י: אתם עדי נאום ד'

⁷ פסיקתא דרב כהנא: אתם עדי נאום ד' ... כי אני הוא, לפני לא נוצר קל, ואחרי לא יהיה. תני ר' שמעון בר יוחאי: אם אתם עדי אני ראשון ואחרי לא יהיה, ואם אין אתם עדי כביכול אין אני ד'.

⁸ חינוך רצו: ולשון ספרי: על מנת כן הוצאתי אתכם מארץ מצרים שתקדישו את שמי ברבים. ובספרא, אמור, פ"ח פיסקא ו: על תנאי הוצאתי אתכם מארץ מצרים על תנאי שתמסרו עצמכם לקדש את שמי

⁹ ויקרא כב לב-לג עיין רש"י שם שמביא את הספרי: על מנת כן הוצאתי אתכם מארץ מצרים שתקדישו את שמי ברבים. ובספרא, אמור, פ"ח פיסקא ו: על תנאי הוצאתי אתכם מארץ מצרים על תנאי שתמסרו עצמכם לקדש את שמי

¹⁰ הגמ' סנהדרין עד ע"ב לומד היקש של תוך תוך מהבדלו מתוך העדה הזאת לונקדשתי בתוך בני ישראל. ועדה היא עשרה שנאמר עד מתי לעדה הרעה הזאת ה' יסודי התורה פ"ה ה' ד'

(The verse says, “בתוך בני ישראל” – which means in public – בפרהסיא.) In fact, any time a Jew is being asked to publicly & purposefully desecrate Judaism, he is required to give up his life instead. This applies at all times and for any mitzvah². (Although strictly speaking, this concept of Berabim needs specifically ten Jews, the concept extends to acting also in front of non-Jews³.)

Jewish law states that one has to give up one's life whenever someone demands that you commit one of the big three sins: Idolatry, murder and adultery⁴. If, for example, someone will hold a gun to your head and say, “Either you kill so-and-so or I will kill you,” the person should rather be killed than transgress⁵. These three commandments are so fundamental, that transgressing them gives the appearance that he is denying G-d's existence⁶. Wherever a Jew does not give his life when he is supposed to, he has profaned G-d's name⁷. Since Kiddush and Chillul HaSh-m are largely opposite Mitzvot, one who gives his life for this, has done an act of Kiddush HaSh-m⁸. If this is in front of ten Jews, then this is called Kiddush HaSh-m Barabim, which is the Mitzvah of our parsha - ונקדשתי בתוך בני ישראל⁹ – one of the holiest things a Jew could do¹.

¹ מאירי מובא בספרחמרא וחיי סנהדרין עד ע"א: שהרי אסתר נקראת בפרהסיא

² רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ה הל' ב: אם נתכוון להעבירו על המצוות בלבד ... ואם אנסו להעבירו בשרה מישראל יהרג ועל יעבור וגפ כאן להנאת עצמו מותר לעבור שהרי הגמ' קורא לאסתר בפרהסיא ואומר שכיון שלהמאת אחשוורוש היתה ולא להעבירה על דתה, היתה מותרת

³ ואע"פ שהחייב של קדוש ד' הוא בעצם לקדש את השם לפני עשרה ישראלים דווקא, מ"מ המושג של קדוש ד' וחלול ד' שייך לפני גוים ג"כ עיין רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ה הל' יא בסוף ובפ"א מהל' גזילה ואבידה ובתוס' ב"מ פז: ד"ה אלא ובשו"ע יו"ד ס' רלב ס' יד וכן בגיטין מו. וברש"י סנהדרין כו: ד"ה אוכלי ובשאר מקומות.)

⁴ ובענין אביזרייהו של ג העבירות יש מחלוקת ראשונים שיטת נבעל המאור, רבינו יונה, הר"ן והנימוקי יוסף הוא שיש דין של יהרג ויעבור גם באביזרייהו של ג העבירות אבל לא כן סובר רש"י, תוספות והרמב"ם

⁵ In fact, even if faced with a demand that one either hand over one person to be killed or face mass slaughter, one may not choose someone to be killed:

ספר החינוך - מצוה רצו: ועוד אמרו זכרונם לברכה [ירושלמי תרומות פ"ח ה"ד] שאפילו היו כמה אלפים ישראלים ואמרו להם אנשים תנו לנו אחד מכם ואם לאו נהרוג כולכם, יהרגו כולם ואל ימסרו נפש אחת מישראל. ודוקא כשאמרו להם אחד סתם, אבל ייחזוהו להם בפירוש שאמרו תנו לנו פלוני ואם לאו נהרוג כולכם, רשאי ליתנו, כענין הידוע בשבע בן בכרי

For who is he to determine the relative values of different lives:

ספר החינוך - מצוה רצו: וענין שפיכות דמים, למדו הענין זכרונם לברכה [סנהדרין שם] מדרך הסברא, ואמרו על דרך משל מאי חזית דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דהוא גברא סומק טפי, כלומר הנרצה יהיה ראוי לעשות יותר מצוות מאותו שהרגו, ועל כן אינו בדין שיהרוג שום אדם לחבירו ואפילו יהרג הוא על זה

⁶ חינוך רצו: ואע"פ שלבו תמים באמונת ד' ... לא יתן מקום אל המעביר לחשוב שהוא כפר בשם

However, the Gemorrah gives a specific reason for murder – ‘who is to say that your blood is redder than his:

סנהדרין עד ע"א ועריות נלמד מהיקש לשפיכות דמים ולע"ז יש לימוד מפסוק

⁷ ספר המצות הקצר - מצוות לא עשה קנה: ואם עבר ולא נהרג, הרי זה חילל את השם, ועבר על לאו זה. ואם היה העובר במקום שיש עשרה מישראל, הרי זה חילל את השם ברבים, וחטאו גדול מאד.

⁸ כן נראה מהרמב"ם שסתם וכלל את הדינים האלה עם שאר דיני קידוש ד' ואע"פ שכתבנו בהארה הקודמת שיש לכל אחד לימוד בנפרד, י"ל דקבלו חז"ל שהם נכללים ג"כ בהעשה של קידוש ד'

Alternatively, such a person fulfills a mitzvah of Ahavas HaSh-m:

וכתב הרב ירוחם פישל פערלא שלרס"ג שכל יהודי חייב מטעם מצוות אהבת השם למסור את נפשו על ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים אבל שאר מצוות לומדים מקדוש השם.

⁹ כב לב

For all other Mitzvos, one does not have to give one's life. So, for example, if someone says, "Eat pork or I will kill you," the person should definitely eat the pork and save his life. But, there are circumstances where even here one would be required to give one's life. Such an example would be where a non-Jew demands that one do a transgression publically for the sole purpose of getting one to abandon one's Torah heritage². Another case is a situation called Gzeiras Shmad. This is a time when the ruling powers try to wipe out all of Judaism. In such circumstances, any attack on even the smallest of halachik details becomes an attack on the whole of Judaism. When this happens, Torah law demands that one give one's life for any demand to infringe on even an established custom³. Even in private he should give his life⁴.

All Jews are required to prepare themselves for the possibility that they too may be faced with giving their lives for G-d. Twice a day we say in the Shema, וּבְכָל נֶפֶשׁךָ and again, וּבְכָל נֶפְשֶׁכֶם – that we are willing to serve G-d with our whole souls – i.e. by giving our very lives. And every time we do think so, G-d counts it as if we have done this⁵. When he would say those words, Rabbi Akiva used to paint vivid pictures of giving over his life על קידוש השם. He would put himself through sacrificing his life for G-d every morning and every night. When he was finally faced with the Romans flaying his flesh to death, he was ready⁶.

These laws are not theory. Tens of thousands of Jews faced the Inquisition, and were faced with death or conversion. The Jews in Iran faced the same horrible, horrible dilemma. Some Jews chose to become Marranos, or in Iran, Mashadis. The law is clear. Even if one maintains one faith in one's heart and practices Judaism secretly, one has still desecrated G-d's Name by showing the oppressor that one has in fact agreed to their religion⁷. Yet, who of us can stand in the shoes of those who gave in. Who of us can even imagine how we would have handled such a situation, and whether we too would not have gone for this 'noble

---

ספר המצות הקצר - מצוות עשה ה: מצות עשה לקדש את ה' ברבים. שנאמר (ויקרא כב, לב): "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

¹ ספר המצות הקצר - מצוות עשה ה: אבל בעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים - אפילו בצנעה ושלא בשעת השמד, ואפילו האנס מתכוין להנאתו ולא להעבירו על דת, יהרג ולא יעבר. ואם הוא ברבים, הרי זה מקדש השם ברבים שאין למעלה הימנו.

² שו"ע יורה דעה סימן קנז: ואם הוא בפרהסיא דהיינו בפני עשרה מישראל חייב ליהרג ולא יעבור אם העובד כוכבים מכוין להעבירו על דת (אפילו על ערקתא דמסאנא) (ב"י) אבל אם אינו מכוין אלא להנאתו יעבור ואל יהרג

³ שו"ע יורה דעה סימן קנז: ואם הוא שעת הגזיר' (על ישראל לבדם) (ב"י בשם נ"י) אפילו אערקתא דמסאנא (פירוש רצועת המנעל) יהרג ולא יעבור.

⁴ ספר המצות הקצר - מצוות עשה ה: ובשעת השמד, חס ושלוש, אפילו בצנעה, יהרג ולא יעבור.

⁵ זוהר ח"א קכד: שכל המכוון לבו בהאי פסוקא למסור נפשו על קדושת השם מעלה עליו הכתוב כאילו נהרג בכל יום, הה"ד כי עליך הורגנו כל היום. (תהלים מד כג)
וכן שבוי"ת הרשב"א ח"ה תנה: וכי אפשר ליהרג כל ביום? אלא שבכל יום שאנו קוראים בקריאת שמע ובכל נפשך ומסמיכים על כך הרי הוא כאילו הורגנו באותה שעה עליו יתברך.

⁶ מסכת ברכות דף סא ע"ב: בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו

⁷ ספר המצות הקצר - מצוות עשה ה: וזה צריכים אנחנו לעשות במסירת נפשנו למות, ובכל מאונו, לפרסם אמונתו יתברך שמו. שאם ירצו להכריחו להסירו מהאמונה - לא יאבה ולא ישמע, וימסור נפשו למיתה בשביל זה. ולא יטעה את האנס שיחשוב שכפר אף על פי שבלב הוא מאמין בו יתברך שמו כדי שלא יתן מקום אל המעבירו לחשוב שהוא כפר בהשם יתברך.

Every time a Jew died because he was a Jew, Abraham's pure intention gets attached to his action. His pure intention entered so deep into the souls of his descendants that their essence indeed fully commits and intends for this act¹. On the other hand, Yitzchak put in the depth of our souls the ability to go through with such sacrifice, wherever it was necessary². A new partnership is born.

Jews have shown historically that they are prepared to die like Jews. But we are also required to *live* like Jews. As Jews, we represent G-d's people on earth. The Rambam says that there is no middle ground where one may choose to die even though the halacha does not require this. Either one has to give one's life or one is not allowed to. According to the Rambam, a person who gives his life voluntarily is committing suicide³. וחי בהם - we are to live by the Mitzvos and not die for them⁴. Although many agree with the Rambam⁵, the Shulchan Aruch allows a person to be *machmir* and give his life if he so desires, even when he does not strictly have to.⁶ This is surprising, for, if the Rishonim argue about this issue, we should be strict, as we always are in issues of life and death, in favor of life. However, Kiddush Hash-m is different: its whole essence is to give one's life⁷.

Seen in this light, many of the stories of the Holocaust are a celebration of life. It is not only those who died with courage that we must remember, but also the myriads of phenomenal instances of Jews who clung to life, and to G-d's Mitzvos in life under the most horrendous of conditions -- the *fierce resistance to the Nazi program of psychological humiliation and degradation visited with special relish upon the Reich's Jewish victims. ... the magnificent ... courage ... of believing Jews who summoned up an unbelievable and invincible dedication to G-d, to Judaism, and to life itself. They tapped that mysterious and mystical reservoir of the Jewish spirit which has been the Jew's surest promise of survival.*

---

¹ שמעתי מהרב יצחק זיסקינד

² משך חכמה בראשית יד יד: ויקרא אברהם שם המקום ההוא ד' יראה - הענין דאמרו ז"ל (קדושין מ) בישראל מחשבה טובה מצטרפת למעשה ... כי בהמסרו יצחק את נפשו על קידוש שמו יתברך ומאז והלאה הוקבע לטבע קיים באומה הישראלית להימשך אחרי רצון ההשגחה מעומק הלב ולמסור נפשם ורוחם ומאודם על קדוש שמו יתברך כאשר עשו אבותינו באלף החמישי ובשישי כידוע, עד כי כעת יוקשה אל נפש הישראלי מה זה נסיון להאשל הגדול צור מחצבתינו אברהם ויצחק וכן כתב הרמב"ם בהלכות גירושין (ספ"ב) שמפני כן גט המעושה עפ"י דין הוי הואיל שנפש הישראלי חשוקה לרצון השם באמת, לכן אם מחשב הישראלי לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מצטרפת למעשה כי המחשבה נתעצמה וחוקקה בנפש הישראלי ומצדו אין עכוב כלל

³ רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה הל' א: כיצד כשיעמוד עובד כוכבים ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו יעבור ואל יהרג שנאמר במצות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם וחי בהם ולא שימות בהם ואם מת ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו: ושם (ד) כל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו

⁴ עיין בש"ח יו"ד קנז ס"ק א שהביא מחלוקת ראשונים בדבד הזה

Still, the Rambam would agree that one has to give up all one's possessions rather than transgress any negative prohibition in the Torah.

In addition, a great man who believes that the generation requires his example of sacrifice would be permitted to give his life even when not strictly required to do so:

ספר החינוך - מצוה רצו: ומה שמצינו מעשים לחסידיים הראשונים שנהרגים על ביטול מצוה, וכעין מה שאמרו זכרונם לברכה, מה לך יוצא ליסקל, על שמלתי את בני, מה לך יוצא ליצלב, על שנטלתי את הלולב, מדת הסיודות עשו הם, וראו שהדור היה צריך לכך, והיו חכמים גדולים ראויין לכך להורות על זה. שאלמלא כן שהיו גדולים וחכמים, לא היו רשאים למסור נפשם למות, שלא לכל אדם יש רשות ליהרג במה שלא חייבנו זכרונם לברכה ליהרג עליו, ולא עוד אלא שמתחייב בנפשו הוא

⁵ ש"ך, יו"ד קנז א: והב"ח פסק כהרמב"ם ... וכן דעת הבית יוסף, וכן נראה דעת הרמב"ן בס' תורת האדם ומביאו הר"ן פ' יה"כ

⁶ יו"ד קנז א: ואם ירצה להחמיר על עצמו וליהרג רשאי

⁷ ש"ך, שם

The faith of the Jew in his G-d and his Torah and his people was pitted against the diabolical archenemy ... And this faith often- remarkably often!- triumphed over the demons unleashed in this “enlightened” century. ... The Nazi’s secular messianism went up in flames in Berchtesgaden while Jews still proclaimed their confidence in the coming Messiah. What is most remarkable, to the point of taxing credibility, is the staggering psychological stamina and spiritual invincibility of those Jews who sought guidance in Halakhah (Jewish law) from their few remaining rabbis. Questions (she’elot) on fine points of Jewish law were directed to a scholarly rabbi, and answers or responsa (teshuvot) were offered. Dedication to Torah was expressed not in the abstract, but in the minutiae of daily life even in extremes. ... People stood ready to offer up not only their own lives but even the lives of their only surviving children if this was the decision of Halakhah. The ancient Akeidah motif- the sacrifice of Isaac by his father, Abraham- was played out in all its terrible magnificence¹.

At the Eichmann trial, Zalman Kleinman testified to an incident indicating the interpretation of *yhoreg ve’al ya’avov* as it applied to prayer, which was given, not by the *Sefer haHinukh*’s “great and wise man,” but by a young boy at Auschwitz.

One day I was lying on my bunk in the children’s block at Auschwitz, and I saw one of the officials of the block coming with a thick rubber truncheon to beat someone. I jumped off my bunk to see whom he was going to beat. Beatings were given for every “sin,” and the number of blows was according to the severity of the crime. This was the first time the rubber truncheon was used. Generally they would use a stick, which often would break in the middle of the beating... I wanted to see how the rubber truncheon worked; perhaps someday I would meet up with it myself. The official approached one of the bunks. The boy who was there already knew what was in store for him... He bent over and the beating began. The rest of us watched and counted. The boy neither cried nor screamed, he did not even sigh. We wondered, we did not understand what this meant. The count passed twenty-five -- this was the usual maximum number of blows. When the count reached forty, he began to beat the boy on the head and feet. The boy neither sobbed nor cried out- a fourteen -year-old boy- and he didn’t cry.

The official finished fifty blows and left wrathfully. I remember a tremendous red welt on the boy’s forehead made by the rubber truncheon. We asked him what he had done to incur the beating. He replied, “It was worth it. I brought some siddurim to some of my friends so they could pray. It was worth it!” He said not another word. He got up, returned to his bunk and sat down².

Jacob Frankel, an accountant, describes what transpired in Buchenwald:

Do not think that the most expensive commodity in Buchenwald was bread. My experience taught me that there was a much more valuable kind of merchandise there- a pair of *tefillin*. I myself took part in a transaction involving the extraordinary price for a pair of *tefillin* of four complete rations of bread. To tell the truth, this was a partnership ventured in which all of us, the *hasidim* of Gur, were involved. We who had resided on “tier number four” of the block were the purchasers. A Ukrainian *kapo*, a *pogromchik* like all of them, was the seller. We had reached Buchenwald in transport directly from Auschwitz. This was in the last stages of the war, when people were sent not only to Auschwitz, but also from it to other concentration camps. At the *selektion*, which had been made in the in the shadow of the crematoria, everything had been taken from us. There was no opportunity to smuggle a single pair of *tefillin*. What were we, this *hevrayah* of Gur *hasidim* gathered together on this uppermost tier of the wooden bunks, to do now? How could we hold fast without *tefillin*?... God helps! A Ukrainian *kapo* had stolen a pair of *tefillin* from the SS storehouse and was prepared to sell them- for no less than four rations of bread...

... In Buchenwald, to give up four rations of bread meant dying within a week or at most two. Nonetheless, I went to the *kapo* and informed him I was prepared to give him two

---

¹ Rabbi Norman Lamm, introduction to “The Holocaust and Halakhah” by Irving J Rosenbaum

² Ibid

rations as a down payment. He refused and wanted the full payment in advance. So another *hasid*, Abraham Eliyahu Weiss, an Aleksander *hasid* who came from one of the ghettos near Lodz, became my partner. It took several days until the two of us were able to save up four rations of bread. But the *kapo* kept his word and brought us a small pair of *tefillin* wrapped in paper. We quickly inspected them and then prayed in them with an ecstasy which it is impossible ever to experience again in our lives¹.

But Kiddush HaSh-m beckons not only in the impossible scenarios of the Holocaust. It is a factor in the most mundane of our everyday lives². Every Jew represents the Jewish nation by his actions – he and his nation are judged by the world on everything he does. The NY Times will be sure to report as headlines all significant misdemeanors that any Jew in New York does. And the world will be sure to read and relish every word! A Jew must go through life knowing that his every action – whether he pushes or helps the little old lady across the street – is being watched. The Mitzvos of Kiddush and Chillul HaSh-m are a daily battle we have with our inner selves to do the right thing³. And that is just why the Rambam mentions these Mitzvos in a section called “Law of the Fundamentals of the Torah” (ה'ל' (י'סודי התורה), together with basic beliefs in G-d, Moses' prophecy and the like⁴.

The more of a Jewish leader the person, the greater the demands on his behavior. *Every enhanced degree of mental and spiritual superiority demands a higher degree of conscientiousness*⁵. Rabbis, (or any Jew who is seen by others as a standard bearer of Torah⁶), are required not to do anything which could be interpreted as prohibited, even if, in fact, it is actually permitted⁷ or which would cause people to raise eyebrows and ask how someone like that could be doing such a thing⁸. Such a person should always pay for all purchases immediately, to avoid suspicion that he is not paying, he should speak sensitively and in a friendly manner with everyone and he should avoid getting into arguments⁹. Rashi states that any action by someone of enough stature from which others learn to do the wrong thing is a Chillul HaSh-m¹⁰.

Clearly identified Jews are always modeling behavior for others – and therefore it is not good enough that they keep out of trouble. They have to be a source of inspiration through

---

¹ Ibid, pp. 79-80.

² נתיבות שלום, אמור, ונקדשתי בתוך בני ישראל, א: מצוות ונקדשתי בתוך בני ישראל היא רק באופן שעכו"ם אונסו לעבור עבירה, אלא זה תפקיד כללי של יהודי לקדש את השם במלחמה התמידית נגד שורש הרע הנמצא בו המושכו תמיד לעשות נגד רצון ד'.

³ עיין הערה הקודמת

⁴ נתיבות שלום, שם: מה שהרמב"ם מונה את מצוות קידוש השם בה'ל' יסודי התורה הוא מפני שזה תפקיד כללי ועיקרי שיהודי חייב בו כל ימי חייו.

⁵ רב ש.ר. הירש, ויקרא כב לב

⁶ לשון החינוך רצו: איש מפורסם בגמילות חסדים ומעשים טובים

⁷ חינוך שם: שיראה לדרבים שהוא עבירה ... אע"פ שהוא מעשה היתר, חילל את ד'

⁸ לשון הרמב"ם פ"ה הל' יא: דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינם עבירות

⁹ אמב"ם שם: כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר ... או שירבה בשחוק וכו' או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות אלא בעל קטטה וכעס, וכיוצא בדברים אלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפניו משורת הדין.

¹⁰ ואמרו בגמ' (יומא פו.): היכי דמי חילול ד' אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישרא מטבחא ולא יהיבנט דמי לאלתר

(Someone like myself who would take meat from the butcher and would not pay immediately)

פירוש רש"י: ש' דכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גזלן ולמד ממנו מזלזל בגזל

exemplary behaviors¹. This is especially true for Torah-observant Jews. All such Jews are seen by the broader world as the standard bearers of the Torah. Any Chillul Hashem they cause causes others to keep far away from the Torah².

How far [the Jewish people] are from the erroneous opinion which is ready to grant every upward step of intellectual greatness a greater dispensation from having to keep the laws of morality³.

The greatest *Chillul HaSh-m* today is the fact that most of the Almighty's Chosen Nation does not keep His *Torah*⁴. The hemorrhaging of the Jewish nation through assimilation and intermarriage is a shocking indictment of the lack of spiritual genius that has been so characteristic of our nation⁵. Faced with this tragedy, we are all charged with providing the inspiring example to others - the non-commitment of others implicates all committed Jews in *Chillul HaSh-m* as well.⁶ Non-Jews – both our supporters and detractors – have certainly noticed this and commented⁷. Alternatively, when someone decides to do *Tshuvah* and to keep his *תורה*, it is a great act of *Kiddush HaSh-m*⁸.

---

¹ מס' יומא דף פו ע"א: דברים ו ה: ואהבת את ד' אלוך – שיהא שם שמים אהוב על ידיך, שיהא אדם קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ודבורו בנחת ע"י הבריות ומקחו ומתנו בשוק נאה ונושא ונותן באמונה. מה הבריות אומרות עליו? פלומי שלמד תורה – אשרי אביו שלמידו תורה, אוי להם לבני אדם שלא למדו תורה. ראיתם פלוני שלמד תורה? כמה יפים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו. עליו הכתוב אומר (ישעיה מט ג): עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר ונפסק להלכה בשינוי לשון קצת ברמב"ם פ"ה מהל' יסודי התורה הל' יא ושם מסביר שכל הגדול מחבירו הקידוש והחילול ד' על ידו גדול יותר.

² שם: ובזמן שאדם קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין דבורו בנחת עם הבריות ואין מתנו ומקחו נאה בשוק, ואינו נושא ונותן באמונה – מה הבריות אומרות עליו? אוי לפלוני שלמד תורה. אוי לו לאביו שלמדו תורה. אשרי בני אדם שלא למדו תורה. ראיתם פלוני שלמד תורה? כמה מכוערים מעשיו, כמה מקולקלים דרכיו. עליו הכתוב אומר (יחזקאל כ): ויבואו אל הגויים אשר באו שם ויחללו את שם קדשי באמר להם עם ד' אלה ומארכו יצאו עיין ברמב"ם פ"ה הל' יסודי התורה הל' יא

³ רב ש.ר. הירש, ויקרא כב לב

⁴ הרב נח ויינברג שליט"א, ראש ישיבת אש התורה ונראה שהצדק עמו ראשית כל אע"פ שרק מזכיר בחז"ל כמה עבירות מיוחדות שעוברים בהם חלול ד', כתב היראים (ס' שם) שחלול ד' ישנו בכמה דרכים ואין להם שעור. והסמ"ג והסמ"ק כללו בגדרי חלול השם מי שגורם לגויים שיאמרו אין תורה לישראל והאידיגא המצב הוא שרוב כלל ישראל עוברים רוב התורה (כולל אלה שיש בהם חלול ד') ואפילו עצם קבלת עול מלכות שמים ואם על מצוות פרטיות כמו גזלה המדות ובמשקלות) עוברים על חלול ד' קל וחומר כשעוברים על כל התורה ואם כשיחיד עובר הוא חליל ד' קל וחומר כשרוב העם עוברים ח"ל המהרש"ל (על הסמ"ג ריש מצוה ב): יש מקשין למה תלה עיקר עון החילול במלת השם יותר משאר עבירות, ולמה לא אמר לא תחללו אותי. ונ"ל שהוא יתברך לא קפיד אלא אמעלות ישראל שלא יצא עליהם שום דופי וקלון כי הם תלויין בשמו יתברך. ... א"כ כשהם אינם מהרין במעשיהם ומחללין את גאון תפארתו כביכול כאלו חללו את השם יתברך שהם מתקדשין ממנו והבו.

⁵ יחזק' לשון הכד וקמח: בוא וראה כמה גדול עון חלול השם, שאף בשעה היו ישראל חייבין כליה בדת הדין, הבטיחין הקב"ה שלא יכלה אותם, מפני חלול השם. (ערך חלול השם) הלא למדנו דאצל ת"ח אפילו מראית עין של חלול השם נחשב כחלול השם. (יומא פו.) כש"כ כשנראה שמעשיו של הקב"ה הם בעצמם ח"ו נאים כחילול השם. ולכן עצם הדבר שכלל ישראל נמצאים בגלות ג"כ נחשב כחילול ד' וכמו שכתוב בהנביא יחזקאל (פי' מו: יז-כד) (הפטורת פרשת פרה) וכתב האברבנל שהחילול ד' היינו עח ידי שעם השם נחשב כטרודים ונדרפים בארצות לא להם ובעוונותינו נגרם המצב הנורא הזה של גלות

⁶ בכד הקמח: ויש לך לדעת כי לשון חלול השם הוא מלשון חל, כי המחל את השם בדבורו או במעשהו סבה שהבריות השומעים או הרואים יהרהרו אחריו לעשות מן הקדש חל. (ערך חלול השם) ומשמע ממנו דדוקא רק אצל אדם חשוב (דאז יש את החומרא של מראית עין) אלא ג"כ אצל כל בני אדם. (ואפשר דלגבי יהודים שאינם שומרי מצוות, כל שומר מצוות נחשב כאדם חשוב.)

⁷ *A Palestinian Arab told a friend of mine that the Jews can no longer claim that the land is theirs through the Biblical promise by G-d to our forefathers. For, clearly by not observing that Torah, the Jews have rejected the legitimacy of the source.

* I once heard Senator Daniel Inouye, a great friend of the Jews rebuke a Jewish crowd for not sufficiently observing the Torah and being a Light unto the Nations.

⁸ רמב"ם ספר המצוות ל"ט ס"ג: והוא הפך קדוש ד'

Even Jews who think that they are 'let off the hook', that they are too non-Observant for their actions to be looked upon, are making a mistake. ונקדשתי בתוך בני ישראל - *I should be sanctified in their midst* – It has to be a real actuality in the Jewish people¹. The broader world sees them as Jews, and judges them by a higher standard – and rightly so. As someone once put it, “nobody cares whether Golda Meir wears a sheitel or not.” She represented the Jewish people as do all Jews. A Jew is never a private individual. He is never off duty as a Jew. He is forever poised to make a fantastic sanctification – and to take a great leap of holiness himself² - or the most terrible of Chillul HaSh-m's.

---

¹ רב ש.ר. הירש, ויקרא כב לב

² נתיבות שלום, אמור, ונקדשתי בתוך בני ישראל, א: כל מצוה שיהודי מקיים ממשיכה עליו קדושה, כמו שמברכים על כל מצוה אשר קדשנו במצוותיו, אמנם במצוה זו במיוחד נאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, שבכל שיהודי ובד יוצר לקדש שמו יתברך הריהו הולך ומתקדש.